

Матеріали VI Миколаївської обласної краєзнавчої конференції «Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження». – Миколаїв: Можливості Кіммерії, 2006. – 252с.

10. Архив НОКМ. // Матусевичи. Личная карточка.
11. Архив НОКМ // С.А. Изенбек. Личная карточка.
12. Архив НОКМ // Пономарева Е.В. Военный лекарь А.Н. Петров: судьба в стихах. Научная справка.
13. Николаевцы: энциклопедический словарь. – Николаев: Возможности Киммерии, 1999. – 259с.
14. Гор А. Ответ на письмо А.И. Аксеновой в адрес редакции журнала «Музей», опубликованное на сайте Владимиро-Суздальского музея-заповедника. // Музей. – 2011. - №5. – С. 56-57.

Г. С. Побережець, В. П. Рибачук
ОГЛЯД ІСТОРИОГРАФІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
В. М. ЧОРНОВОЛА

В дослідженні автори розкривають історіографічну базу життя та діяльності відомого політика В'ячеслава Максимовича Чорновола, аналізують сьогоденний інтерес науковців до талановитої постаті.

У сучасних умовах українського державотворення неухильно зростає науковий та суспільний інтерес до різноманітних подій і історичних персонажів, подекуди і до тих, що неоднозначно наразі оцінюються в суспільстві. Серед таких історичних постатей, що невтомно працювали на українське національне відродження, розбудову і становлення Української держави, помітно вивищується і В'ячеслав Максимович Чорновіл – активний борець з тоталітарним режимом, лідер Народного Руху України, журналіст, публіцист і літературознавець [1, с. 4].

Неабияке значення для розгляду постаті В. Чорновола в державотворенні мають законодавчі та нормативно-правові акти, які були проголошені за його діяльності та безпосередньої участі: Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р., Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р., Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.

Проблеми діяльності шістдесятників і дисидентів, серед них і Чорновола, дістали широке відображення у книгах і статтях таких українських авторів, як О. Гарань [2], В. Гаман [3], С. Давимука [4] та ін.

На початку 2000-х років з'явилися, нарешті, наукові публікації, дисертації з проблем чорноволознавства, почасти в контексті Народного Руху України, такі, як С. Бондаренка [5], Ю. Діденка [6] та ін.

З 2002 р. в Україні було започатковано традицію – проведення «Чорноволівських читань». Народний Рух України, Міжнародний благодійний фонд В'ячеслава Чорновола розпочали цю довготривалу акцію для зібрання матеріалів про національного Героя, вивчення і поширення спадщини його державотворчої, публіцистичної діяльності, стали Б. Горинь [7], С. Давимука [4] та ін.

Кожні два роки НРУ проводить Всеукраїнські конференції «Народний Рух України: місце в історії та політиці». Організатори конференції прагнуть до постійного вивчення та аналізу діяльності НРУ, донести до читача особливості діяльності НРУ.

У монографії В. Деревінського «В'ячеслав Чорновіл. Нарис портрета політика» [1] розглядаються життєвий шлях В. М. Чорновола, за яких умов формувався світогляд відомого політика, характеризуються роль і значення відомої постаті у політичних процесах України 80-х – 90-х рр. ХХ ст. Мовиться про його роки ув'язнення і заслання, діяльність на посаді голови Львівської обласної Ради народних депутатів та НРУ, а особливо – внесок В. Чорновола у державотворення.

Через рік з лишком, влітку 2012 р., світ побачила нова, можна стверджувати, альтернативна, водночас і ювілейна монографія Г. С. Побережець і В. П. Шкварця «Чорновіл В'ячеслав Максимович: життєпис-хроніка діяльності та творчості» [8].

Таким чином, досить помітним є історіографічний доробок із означеної проблеми. Він, безперечно, сприяє прямому, глибокому і всебічному пізнанню і висвітленню постаті цієї багатогранної особистості.

Література

1. Деревінський В. В'ячеслав Чорновіл. Нарис портрета політика: Монографія / В. Деревінський. – Тернопіль: Джура, 2011. – 224 с.
2. Гарань О. Від створення Руху до багатопартійності / О. Гарань. – К., 1992. – 48 с.
3. Гаман В. В. Чорновіл: «Як брати обнімемося, але не скоро» / В. Гаман // Віче. – 1997. – № 12. – С. 91-106.
4. Давимука С. В'ячеслав Чорновіл – державотворча діяльність на Львівщині / С. Давимука // Народний Рух України: місце в історії та політиці: матеріали VI Всеукраїнської конференції, 16–17 вересня 2005 р., м. Одеса. – Одеса. Астропринт, 2005. – 160 с. – С. 49-54.
5. Бондаренко С. В. Народний Рух України та його роль у національно-політичному житті наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук / С. В. Бондаренко. – Чернівці, 2006. – 20 с.
6. Діденко Ю. В. Народний Рух у державотворчих процесах України (1989– 2002 рр.) : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук / Ю. В. Діденко. – Миколаїв, 2009. – 20 с.
7. Горинь Б. В'ячеслав Чорновіл – ініціатор створення УГС / Б. Горинь // Чорноволівські читання. – К., 2003. – 80 с. – С. 33-43.
8. Побережець Г. С. Чорновіл В'ячеслав Максимович: життєпис-хроніка діяльності та творчості. Монографія / Г. С. Побережець, В. П. Шкварець. – Миколаїв: Іліон, 2012. – 148 с. : іл.

О.В. Потильчак

**СТАЦІОНАРНІ ВИРОБНИЧІ УСТАНОВИ НКВС
(МВС) СРСР ДЛЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ НА
ТЕРИТОРІЇ МИКОЛАЄВА ТА ОБЛАСТІ (1944-1949 рр.):
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СТРУКТУРА.**

Стаття присвячена висвітленню особливостей структури та організації використання праці іноземних військовополонених у м. Миколаєві та області в 1944-1949 рр.

У повоєнне десятиліття на території України органи НКВС (МВС) СРСР розмістили та утримували в таборах сотні тисяч